

**ПОЛТАВСЬКА ДЕРЖАВНОЇ АГРАРНОЇ АКАДЕМІЇ
ПОЛТАВСЬКА ОБЛАСНА АСОЦІАЦІЯ ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО
САМОВРЯДУВАННЯ
РЕГІОНАЛЬНИЙ ЦЕНТР З НАДАННЯ БЕЗОПЛАТНОЇ ВТОРИННОЇ
ПРАВОВОЇ ДОПОМОГИ У ПОЛТАВСЬКІЙ ОБЛАСТІ
ІНСТИТУТ ПІДГОТОВКИ КАДРІВ ДЕЖАВНІ СЛУЖБИ ЗАЙНЯТОСТІ
УКРАЇНИ**

**НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ ПРИ
ПРЕЗИДЕНТОВІ УКРАЇНИ**

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЗАПОРІЗЬКА ПОЛТЕХНІКА»

КРИВОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ІМ. В.Н. КАРАЗІНА

ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ІМ. В.В. ДОКУЧАЄВА

ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА

ПОЛТЕХНІКА» БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ

НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

УНІВЕРСИТЕТУ МИТНОЇ СПРАВИ ТА ФІНАНСІВ

МІСЦЕВЕ САМОВРЯДУВАННЯ В УКРАЇНІ: ТЕОРІЯ ТА ПРАКТИКА

**Матеріали
II Всеукраїнської науково-
практичної конференції
(11 грудня 2019 р.)**

Полтава 2019

УДК 35.07/08 (1-21) (477)
М65

Редакційна колегія:

Лозинська Т.М. – завідувач кафедри публічного управління та адміністрування Полтавської державної аграрної академії, д.держ.упр., професор (*відповідальний редактор*);

Дорофєєв О.В. – професор кафедри публічного управління та адміністрування Полтавської державної аграрної академії, д.е.н., доцент (*заступник відповідального редактора*).

М65 *Місьцеве самоврядування в Україні: теорія та практика* : матеріали II Всеукраїнської науково-практичної конференції, 11 грудня 2019 року. / за заг. ред. Т.М. Лозинської, О.В. Дорофєєва. Полтава : ПДАА, 2019. 204 с.

У матеріалах конференції висвітлені результати наукових досліджень з актуальних проблем місцевого самоврядування і пошуку шляхів їх розв'язання за тематичними напрямками: «Розвиток нормативно-правової бази місцевого самоврядування», «Управління розвитком територіальних громад: проблеми та перспективи», «Соціальна основа місцевого самоврядування», «Місьцеве самоврядування та бізнес-середовище», «Формування місцевих бюджетів», «Політичні аспекти функціонування самоврядної влади».

Для наукових, науково-педагогічних працівників, аспірантів, теоретиків і практиків публічного управління та адміністрування, представників органів влади, громадських діячів України, а також усіх, хто досліджує питання трансформації управління місцевим розвитком в умовах децентралізації влади.

Матеріали конференції друкуються в авторській редакції. За виклад, зміст і достовірність матеріалів відповідають автори. Позиція редакції не завжди може збігатися з точкою зору автора.

© Полтавська державна
аграрна академія, 2019

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ 3. СОЦІАЛЬНА ОСНОВА МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ

Арбузова Т.В.

Міжнародний досвід державної підтримки інфраструктури
сільської місцевості 103

Дудник Д.О.

Соціальна інфраструктура регіонів України 108

Лобунець В.І.

Місце органів місцевого самоврядування у розвитку
соціальної сфери 110

Ситник А.П., Клименко А.В.

Реалізація соціальних функцій місцевого самоврядування
як чинник його позитивного іміджу 113

Сокольська Т.В.

Соціальна відповідальність органів місцевого
самоврядування в розвитку сільських територій 117

Шупта І.М.

Роль та місце моральної компоненти в інформаційній
структурі здоров'я державного службовця 120

Явтушенко С.П.

Система партнерської взаємодії між закладом загальної
середньої освіти та органами місцевого самоврядування ... 124

СЕКЦІЯ 3

СОЦІАЛЬНА ОСНОВА МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ

Шупта І.М.,
*кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри публічного управління
та адміністрування
Полтавської державної аграрної академії,
м. Полтава, Україна*

РОЛЬ ТА МІСЦЕ МОРАЛЬНОЇ КОМПОНЕНТИ В ІНФОРМАЦІЙНІЙ СТРУКТУРІ ЗДОРОВ'Я ДЕРЖАВНОГО СЛУЖБОВЦЯ

Здоров'я прийнято трактувати як триєдність фізичного, психічного та соціального статусів. Здоров'я людини є однією з центральних проблем сьогодення. Психічне здоров'я є невід'ємною частиною та важливою компонентою здоров'я. Психічне здоров'я – це не лише відсутність психічних розладів і форм інвалідності. Психічне здоров'я – це також і стан благополуччя, в якому людина може повністю реалізувати власні здібності, може простояти звичним життєвим стресам, продуктивно працюючи та докладаючи зусиль для суспільного внеску. До останнього часу щодо розв'язання проблеми здоров'я пальма першості належала медичним наукам. Здоровою є людина як всебічно розвинена особистість, котра живе в гармонії з навколишнім середовищем (природним, соціальним, інтелектуальним, духовним). Саме здоров'я як системоутворюючий чинник пов'язує усі сфери людського існування: науку, культуру, економіку, екологію, етику, освіту, політику тощо.

Свого часу в Міжнародному науково-навчальному центрі інформаційних технологій і систем Національної академії наук та Міністерстві освіти і науки України було розроблено відкриту концепцію здоров'я [1, с. 52-53]. Згідно цієї концепції здоров'я розглядається як складно організована інформаційна система біологічної, психічної, соціальної природи, вивчення якої потребує системного підходу, що дає змогу досліджувати

структурнофункціональну організацію об'єкта з погляду речовинних, енергетичних, інформаційних процесів. Тобто, здоров'я - це: по-перше, інтегральна взаємодія трьох статусів: фізичного, психічного та соціального; по-друге, нормальне внутрішньосистемне функціонування статусів (фізичного, психічного, соціального) як потенційного базису індивіда й адекватний системносередовищний їх прояв у соціальній поведінці особистості; по-третє, стан, який забезпечує статикодинамічний речовинноенергетичний гомеостаз організму (фізичне здоров'я), внутрішньосистемний і системносередовищний гомеостаз мозку (психічне здоров'я) та інформаційний і системносередовищний гомеостаз поведінки (соціальне здоров'я).

Інформаційна структура здоров'я представляє собою ієрархічно організовану систему, яка має, принаймні, п'ять рівнів : 1 рівень - індивідуальне інтегральне здоров'я; 2 рівень - статуси здоров'я (фізичний, психічний, соціальний); 3 рівень утворюють компоненти статусів здоров'я, кожна із яких має власну структуру і функцію [2, с. 52].

Компоненти фізичного здоров'я представлені внутрішніми фізіологічними системами (ВФС) і керуючими системами організму (КСО). До компонент психічного здоров'я відносимо: інтелект (І), емоції (Е) і характер (Х). Компоненти соціального здоров'я - це «особистісносередовищна» (ОС) й «особистісноморальна» (ОМ) складові. Моральна компонента розглядається як аналог рівня духовного здоров'я, розвитку особистості; 4 рівень утворюють складові компонент. Для компоненти ВФС - це окремі фізіологічні системи організму, наприклад, серцевосудинна система (ССС), система дихання (СД), система крові (СК). Для КСО - нервова система (НС), імунна система (ІС) й ендокринна система (ЕС). Складовими інтелектуальної компоненти виступають особливості мислення (Мис), пам'яті (П), уваги (Ув) і сприйняття (Сп). Складові емоційної компоненти – це суб'єктивні переживання індивіда - власне внутрішні (імпресивний складник - Імп) і зовнішні вияви емоцій (експресивний складник - Екс), які можна визначити за проявами міміки, мовлення, руховими актами та поведінкою людини. Складовими компонентами характеру (Х) є ті якості особистості, що найбільше відповідають за збереження здоров'я, а показниками обрані - соціальна активність (Са), мобілізація волі (МВ), емоційне забарвлення діяльності (Зд), генерація поведінкових виявів (ГВ). Складовими соціальної

«особистісно-середовищної» компоненти є адаптація особи до фізичних умов життя (АФЖ); умов трудової діяльності (АТД); морально-етичних норм суспільства (АМЕ). «Особистісно-моральну» компоненту утворюють п'ять ключових якостей соціально зрілої особи, зокрема: гідність (Г), совість (С), честь (Ч), доброчесність (До), відповідальність (В). Їх наявність, ступінь вияву допомагають визначити можливий рівень духовного розвитку людини; 5 рівень структури здоров'я формують окремі показники всіх його складників [2, с. 53]

З метою попередження негативного впливу зовнішніх (соціальних, біологічних) і внутрішніх (психологічних) факторів, що обумовлюють різноманітні психологічні особливості їх прояву в професійній діяльності державного службовця, профілактиці професійних деформацій, професійного вигорання профілактичну роботу варто вести за трьома напрямками:

1. Інформування державних службовців про специфіку їх діяльності, про негативний вплив різних факторів на стан їх психологічного здоров'я.

2. Емоційна підтримка державних службовців (створення професійних клубів, в роботі яких використовувалися б прийоми психологічного розвантажування, профілактична гімнастика, арттерапія, організація круглих столів, психологічні практикуми, спільне проведення держслужбовцями активного дозвілля; наявність кімнати психологічного розвантажування (коли застосовується комплексний метод оптимізації психічних процесів, який включає фізико-психологічні та психологічні засоби відновлення працездатності та запобігання втомлюваності емоційного характеру).

3. Підвищення значущості професії державного службовця (визнання досягнень, забезпечення участі в науково-практичних конференціях; контроль над забезпеченням успішного становища державного службовця в організації; використання матеріальних стимулів (преміювання; оголошення подяки, надання відгуків тощо).

На нашу думку, доцільно інтегрувати й позитивний досвід наших європейських партнерів щодо вирішення цієї проблеми, зокрема врахування фактору психічного здоров'я в національних програмах, законодавчих актах і програмах, що стосується гігієни і безпеки праці, а також у стратегіях корпоративного управління [2, 3]. Сучасне кадрове забезпечення

державного управління обов'язково повинне носити постійний інноваційний характер.

Отже, психологічне здоров'я є специфічною складноінтегральною якістю індивіда, виникнення та розвиток якої зумовлений впливом сукупності зовнішніх (соціальних, біологічних) і внутрішніх (психологічних) факторів, що в свою чергу зумовлює прояв різноманітних психологічних особливостей в професійній діяльності. Перебуваючи в умовах негативного впливу сучасного напруженого та трудомісткого ритму життя, подвійних моральних стандартів, державний

службовець змушений діяти в умовах, наближених до екстремальних. На нашу думку, проблема вдосконалення діяльності державних службовців повинна розглядати комплексно, в нерозривному зв'язку з морально-етичними аспектами.

Список використаних джерел:

1. Здоров'я людини як багатоаспектна проблема / В. Гриценко та ін. *Вісник національної академії наук*. 2006, № 6. С. 51-56.

2. Морально-етичні засади розвитку державної служби України: європейський та вітчизняний досвід : наукова розробка

/ С.М. Серьогін та ін. ; за заг. та наук. ред. проф. С.М. Серьогіна. Київ : НАДУ, 2008. 48 с.

3. Серьогін С.М., Соколовський С.І., Шипко А.Ф. Психологічне здоров'я як фактор ефективності професійної діяльності державного службовця: зарубіжний досвід.

URL: <http://www.dridu.dp.ua/zbirnik/2009-02/09ssmszd.pdf>. (дата звернення 28.09.2019).

Електронне видання

**МІСЦЕВЕ САМОВРЯДУВАННЯ В УКРАЇНІ:
ТЕОРІЯ ТА ПРАКТИКА**

**Матеріали
II Всеукраїнської науково-практичної конференції
(11 грудня 2019 р.)**

Відповідальний редактор – Лозинська Тамара Миколаївна
Заступник відповідального редактора – Дорофєєв Олександр
Вікторович

*Матеріали конференції друкуються в авторській редакції. За
виклад, зміст і достовірність матеріалів відповідають автори.
Позиція редакції не завжди може збігатися з точкою зору
автора.*

Полтава 2019

122
204